

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eginhartvs De Vita Caroli Magni, Animadversionibvs Illvstratvs

Bessel, Friedrich
Reinhard, Johann Friedrich

Helmeftadii, 1667

Animadversiones Ad Cap. XXXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10996

ebat, Epigramma sinopide scriptum, continens quis auctor esset ejusdem templi, cujus in extremo versu legebatur, PRINCEPS CAROLUS, notatum est à quibusdam eodem quo decessit anno, paucis ante mortem mensibus, eas qui PRINCEPS exprimebant literas ita esse deletas, ut penitus non apparerent. † Sed superiora omnia sic aut dissimulavit, aut spreuit, ac si nihil horum ad res suas quolibet modo pertineret.

ANIMADVERSIONES

AD CAP. XXXII.

Soli & luna creberrima defectio.] Fuerat hæc quondam & est apud non paucos Mathematicorum, superstitio, crebras luminarium eclipses, mortem alicujus Principis portendere. Potissimæ autem Solis ac Lunæ defectiones, quas indicat Noster, neque continuæ sunt, neque vitæ termino omnes proximæ. Nam *Adelmus* ac *Regino*, quorum alter matheos insigniter peritus fuit, etiam minuta quæque, quæ in sole tum observata sunt, annotârunt. Itaque *Anno 807.* observat *Adelmus* ter Lunam obscuratam esse, & Solem semel, siquidem computatio instituat ab anni proximè præcedentis Septembri ad anni dicti Septembrem. Mox *Anno 810. Sol & Luna bis defecerunt*, notante etiam *Regino* *lib. 11.* & iterum *Ann 812.* Solis defectio ab *Adelmo* & *Regino* animadversa. Sed qui hæc in præfagia trahi possunt? præsertim ab iis, qui sæpius talia in cælo fieri observârunt. Quare aut præternaturalis quædam solis fuerit oportet constitutio ab aliis non annotata, aut vulgi sententiam secutus est Noster. Nam quòd *Sigebertus*, & *Albertus Stadenis* uterque *ad ann 798.* Solem per dies septendecim eclipsatum scribunt, ita ut naves in pelago oberrarent, fabulosum prorsus est, & nullius veteris scriptoris testimonio comprobatû. Repetit tamen eadem *Elimandus* apud Auctorem *Chronici Belgici sol. 42.* Impudentius etiam mendacium commisit *Werner. Rolvinck. fasciculo temporum at. 6. ad ann. 794.* Solem stetisse spatio trium dierum ut *Carolus* vinceret. Quod ipsum ex imperitiâ proculdubio profectû, cum legerent solem hoc aut illo tempore stetisse in certo signo, ipsi non cursûs spacia, sed quietis determinari crederent, ut exquisitè monet *Cl. Boëclerus in Carolo p. 48.*

In Sole macula quadam atrii coloris, septem dierum spacio visa) Maculam vocat, quem Mercurium fuisse constat sub sole visum. Auctor ejus rei Auctor annalium Francicorum Ademar, seu Adelmus potiùs, neque enim
Egin-

Eginhartus est, vir Astronomiæ peritissimus ad ann. 807. *Stella Mercurii XVI. Kal. Aprilis visa est in sole, quasi parva macula nigra, paululum superius medio centro ejusdem syderis: quæ à nobis octo dies conspecta est, sed quando primum intravit vel recessit, nubibus impediens minimè notare potuimus.* Hæc ille: quæ verba paulum inflexa, proculdubio hinc exscripsit Monachus Egolismens. pag. 269. Fabulæ enim sunt, quas Turpinus cap. 32. proponit, Solem & Lunam sex dierum spatio atro colore ante ejus mortem immutatos esse: quæ malitiosa verborum Eginharti interpretatio est. Rectius Anonymus Poëta lib. v. v. 605.

Septenis ater color est in sole diebus

Visus, lucigenam commaculans faciem.

Ad exemplum fortassis hujus prodigii quod tùm videbatur, excogitatum est alterum illud, quod eisdem verbis Monachus Egolismens. pag. 259. & Ado Viennensis at. 6. p. 216. memorant: Stellam, quæ Martis dicitur, eo anno in mense Julio, usque ad alium mensem Julium videri non potuisse. Coeterum de Mercurio sub Sole viso eleganter disputat Schickardus; aliquos etiam exemplis productis Keplerus de Marte captivo.

(Porticus quam inter basilicam & regiam) Turpinus, seu quis alius est Rhapsodus, imitatur hæc verba medias inter fabulas cap. xxxii. Porticus, inquit, quæ inter basilicam & regiam erat, die Ascensionis Dominicæ funditus per semetipsam cecidit. Similis ruina refertur ab Adelmo ad ann. 817. quæ Imperatorem Ludovicum tantùm non oppressit. Sed prior porticus fortassis lapidea, altera illa è fragili duntaxat ac lignea materia constructa fuit.

(Ne una quidem hastula ex eo remaneret) Assulam emendat Barthius lib. vi. Advers. cap. vii. quæ minutissima pars ligni est. Sic Plinius Valerianus lib. i. cap. xxxvi. *tadas pingues in assulas concides, & in aceto decoques, id acetum ore continebis.* Et clarius Paulinus natali vii.

— — — *nos ligno extinximus ignem.*

Quamq; aqua non poterat vicit brevis assula flammam.

At verò cum assulæ minutiora illa ligni sint segmenta, quæ Græcis *αἰδία* dicuntur, verisimile non est, tantilla fragmenta à Nostro indigitari. Malim ergo vulgatam retinere scripturam, quæ etiam apud Sigebertum ad ann. 811. & Marianum Scotum lib. iii. at. 6. ad ann. 814. jacet. Quid quod Codex Florentinus *astulam* clarè præfert, quemadmodum & Poëta Saxo (ut quidem in MS. legitur) lib. v. v. 611.

Nam nisi quæ labens fluvius subtraxerat igni,

Astula nec saltē parva supersuerat.

Et sic

Et sic Radulfus Glaber *lib. I. Hist. cap. 4.* Alius quoque Saracenorum eorundem cultro deplanans ligni hastulam, posuit incunctanter pedem super Viri Dei codicem. Erit itaque hastula tenuis quædam ligni festuca: nam & primitivum ejus lignum aliquod accuminatum initio significasse videtur.

Exanimatus sine adminiculo levaretur.) Idem doctissimus Adversarius scriptor loco laudato excidisse voculam bellè suspicatur, & scripsisse Eginhartum: sine sui adminiculo. Tam enim atrox erat, inquit, casus ut confternatus animi & corpore velut veterno tacto, non valeret sibi ipsi Imperator adesse. Quamquam & vulgatum extra additamentum illud eundem sensum exprimere videatur. Est enim adminiculu n propriè pedamentum, quo aliquid sustinemus & quasi minamus, hoc est, ducimus.

Supra domum Pontificis] Hildebaldi arbitror Episcopi, quem familiarissimum Caroli Pontificem Theganus *cap. VII.* scribit. Nihil familiarius est Ecclesiasticis scriptoribus quàm Episcopos Pontifices appellare. Poëta Anonymus de *Vitâ Caroli lib. III. v. 199.*

— — *Synodum celebrare vocatos*

Vndiq; Pontifices jam dictam fecit ad aulam.

Widekindus Monachus Hildebertum Archiepiscopum summum Pontificem appellat *lib. II. annal. init. pag. 15. edit. Meibom.* Extat & Curie Epitaphium Valentiniano Episcopo à Nepote positum, quod producit Bartholomæus Schobingerus *addit. ad Farraginem Vadiani p. 93.*

Hoc jacet in tomolo, quem flevit Rhetica Tellus,

Maxima summorum Gloria Pontificum.

CAPVT XXXIIII.

TESTAMENTA instituit, quibus filias, & ex concubinis liberos ex aliquâ parte sibi hæredes faceret: sed tardè inchoata perfici non poterant. † Divisionem tamen thesaurorum, pecuniæ, ac vestium, aliæque suppellectilis, coram amicis & ministris suis, annis tribus antequam decederet, fecit, contestatus eos, ut post obitum suum à se facta distributio per illorum suffragium rata permaneret: quicquid ex iis quæ dividerat fieri vellet, breviario comprehendit, cujus ratio ac textus talis est: † *IN NOMINE DOMINI* 3.

* Sic MS.
Flor. N. ac
R. Incipit
des.

*DEI Omnipotentis, Patris, Filii, & Spiritus sancti. * † Descriptio atque* 4.
divisio, quæ facta est à gloriosissimo atque piissimo Domino, CAROLO Imperatore Augusto, anno ab incarnatione D. N. JESU CHRISTI, DCCCXI. anni

verò